

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkerekedése
Ide küldendők az előfizetési díjak nyilvántartás és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítanak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 30 fill.

Hirdetési díjak:
Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bácsban Schafek H., Duker M., Oppelk A. -Altalános Tüdőgyógy. hirdetési oszt. tánya Budapest.

Nyitvatartás 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. htv. közlönye

Egyesületi életünk!

Clubok, kaszinók, körök és egyetemek tekintélyes számban vannak már Magyarországon, de ez a szám még mindig kicsiny arra, hogy jelentékeny szerepet játszon a mi társadalmi életünkben. Pedig a kor tanulságai azt követelik, hogy ezek a társadalmi egyesületek minél nagyobb számban legyenek s környezetükre minél nagyobb befolyást gyakoroljanak.

A mai kor jelszava: a közös célokért való tömörülés. Minden városban és minden faluban néprétegek élnek, amelyeknek hasznára válik, ha egyesült erővel törekednek a közös célt elérni. Az már régi dolog, hogy az egyes, a magára utalt ember manapság hasztalan küzd olyan áramlatok és törekvések ellen, amelyek akár a megszokás, akár a tömeg által befogadtattak. Az egyes ember hasztalan próbálkozik anyagi ekzsztenciáját biztosítani olyan uton, amelyen a gazdagabbak, az erősebbek járnak. Angliában s később Németországban már régóta felismerték az egyesült erővel való törekvések szükségességét s a törzsasztaltól kezdve egész a mágnások klubjáig számlálhatatlan egyesületben, szövetségben tömörülnek az egyes néprétegek, hogy közös anyagi és erkölcsi célokat érjenek el.

Nálunk Magyarországon még messze vagyunk attól, hogy a polgárság az egyesülés révén tényleges eredményeket tudjon elérni.

Fejlesztjük tehát minden erőnkkel a kaszinóinkat, klubjainkat, olvasó köreinket és

egyleteinket, mert manapság csakis ezek a helyes és megfelelő bázisai annak, hogy egyesült erővel közös célokat érjünk el.

A mi meglévő ilyen intézményeink két nagy alaphibában szenvednek. Az egyik az, hogy legnagyobb részük politikai célokat szolgál. Vannak liberális kaszinóink és katolikus legényegyleteink, zsidó négyleteink és keresztény hölgyek egyesületei stb. stb. Természetes, hogy ezekben az egyesületekben s körökben nem fejlődhetik ki az a szellem, amely a tagokat közös anyagi és erkölcsi célok elérésére ösztönzi. Ezek a körök ahelyett, hogy egymással körülte dolgoznának, egymással inkább rivalizálnak. Az ilyen társadalmi egyesületek csakis úgy tudnának a társadalomnak hasznára válni, ha egymással körülte dolgoznának s a tagok anyagi jólétének az emelését tartanák szem előtt.

A másik főhibája a mi társadalmi egyesületeinknek, klubjainknak, köreinknek stb. az, hogy a politikán kívül kizárólag mulatságok rendezésével foglalkoznak. A legtöbb ilyen körhelyiség egész esztendőn keresztül — néhány vasárnap kivételével kong az ürességtől, élet csak farsang idején van bennük, amikor rohamos egymásutánban következő egymást a táncmulatságok és »működvelői előadások«, amely utóbbiak egyike a legizléstelenebb és leghaszontalanabb dolgoknak. A bál még csak hagyján, mert az mulatság, a tánc szép és kellemes dolog. De a sok mulatság mellett nem lehetne népszerű, művelő hatású felolvasásokat tartani? A

művelt külföld minden egyesületében első sorban arra helyezik a fókuszot, hogy a tagok műveltségét előadások és felolvasások révén emeljék. S értelme valóban csak ennek van: Hasznát a tag csak így veszi az egyesületnek. Nálunk azonban ezt a fontos célt teljesen szem előtt tévesztik s a tagok műveltségét hébe-hóba »előképek és — színi előadások« révén igyekszik emelni!

Az intelligensebb körök egyesületeiben pedig egész esztendőn át kártyáznak!

Célszerűtlen és erkölcsi tartalom nélkül való a mi egyesületi életünk — nagy hátránya társadalmunk fejlődési képességének.

— Folyékony és romló küldemények a postán. A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint ismétellen előfordult, hogy friss húst, zsiradékokat és folyadékokat tartalmazó csomagok a csomagolás élettelen volta miatt megsérültek és ezáltal más csomagokban kárt tettek. Ezért a miniszter elrendelte, hogy ha folyadékot, zsiradékot, friss húst stb. tartalmazó küldeményt, mely nem előírt módon van csomagolva és ez a körülmény hamis tartalomnyilvántartás, vagy a külső burkolat egyébként kifogástalan volta miatt a feladásnál megállapítható nem volt, más küldeményekben, vagy a postahivatalokban azok szereiben, eszközeiben stb. kárt tesz, úgy az okozott kárért a csomag feladója feleles.

T Á R C Z A.

Korfuig és vissza.

Írta: dr. Csury Jenő.

XI.

Meduát a »Galathea« éjjeli 11 órakor hagyta el a reggeli 6 óra tájban érkezett a legközelebbi kikötőbe, Durazzoban. E két pont közt az utazás különben sem nyújt semmi érdeket, mivel a hegyvidék, mely idáig kísért bennünket, Meduán tul hirtelen elvonul a partról az ország belsejébe s a hajó, mely egy óriási öböl két végső csúcsát köti össze, messze távozik a szárazföldről. Durazzo egyike a rosszabb kikötőknek, mert dél felé nyíló s a síroconak erősen kitett öbölben fekszik, úgy hogy zivataros időben nagyon nehéz a kikötés. A kikötő vize itt is nagyon sekély s a hajónak jó messze a nyílt tengerben kell horgonyt vetnie.

A város látképe igen szép. A háttérrel alkotó zöldelő dombvidékekből festőien emelkedik ki a tengerfeletti magaslaton fekvő, hatalmas falakkal körülvett, nagy háromszög formájú város számos minarettjével. A várfalak a belülről helyenként kiugró s rendkívül vastag, óriási kőkövekkel emelt tornyokkal együtt bysanci időben épültek s ami belülről itt-ott hiányzik, azt nem az idő, hanem a török lakosság kezdte ki, mely, mióta a város hadászati jelentőségét elvesztette, a falak egy részét házépítési célokra használta föl. A mai minden jelentőség nélküli kikötőváros keskeny utcáival,

szűk sikátoraival, életveszélyes kövezetével, nyomorúságos török »bazaráival«, (melyekben semmi igazán értékes és eredetit kapni nem lehet), az utcákon tolongó, lármázó és veszekedő árusaival, a bazárok közt végigvonuló kecskescsordákkal, elszegényedett népével, lerongyolt katonáival, igazi hű képe a mai oszmán uralkodó alá tartozó városkának; és senki sem hinné el, aki most látja, hogy itt egykor nagy, a szó szoros értelmében vett világváros élt, mely környékével egyetemben nem csekély szerepet játszott a világtörténelemben.

Ott, hol a mai Durazzo fekszik, terült el már a görög őstörténelmi időkben nevezetes szerepet játszó Epidaurus városa s közvetlen közelében létesült később Dyrrachium, a nagy világkikötő, kiinduló pontja kezdetben a rómaiak görögországi hódításainak, majd az Adriai tengert Bysanccal összekötő óriási hadi és kereskedelmi országutnak. A mely gyakran megfordultak kikötőjében a világ-hódító római hadigyalgók, zord harcosok ezreit szállítva a görögországi csatáerekre, ép oly sokszor kötöttek ki a nem kevésbé hatalmas kereskedelmi hajók, amelyek a nyugatrómai birodalom termékeit rakták partra a keleti birodalom részére s vették át viszont emezét Itália számára. A teljes római fényezését magában foglaló városban élt egy ideig számkivetésben Cicero; itt szálltak partra Pompeius és Julius Caesar seregei, amikor e két nagy férfi utolsó összestütközésének helyétől Görögország tereit választotta ki s a nyugatrómai birodalom bukása után egy időben itt tartotta székhelyét fényes csarnokokban a hatalmas goth király, Nagy Theodorich leánya Amalansztha,

kinék tragikus élete és halála oly szépen van megírva Dahn Felix híres regényében »Kampf um Rom«-ban. A fényes napok után sötétek következtek: sláv, bolgár, norman, velencei, auron uralkodó váltakozott itt, míg végre az oszmon hatalom vert benne gyökeret s az egykori ragyogó világváros — melynek romjából is alig maradt valami — 2000 lakója nyomorúságos török fészekké lett, világa bizonyosságul annak, hogy igazi nagyságot csak béke teremthet.

Minden süllyedése dacára azonban Durazzo részben még mindig megtartotta jelentőségét mint kiinduló pont a tenger felől az ország belsejébe Konstantinápoly felé, miután a török kormány ezen ország részében vasutat nem épített s így a kereskedelmi forgalom akárcsak 2000 évvel ezelőtt, a rómaiak által épített országúton bonyolódik le. Ez az oka, hogy több ország, köztük az Osztrák-Magyar monarchia, consulátust állított fel Durazzoban. Báró Bornemisza használatá látna itt e fontos tisztelet, aki amellet, hogy kitűnő hivatalnok, egyszersmind a legmagyarabb házigazda is, akit csak kívánani lehet.

Mint idáig mindig, úgy itt is a hivatalos csillagnakkal szálltam ki, feleségem és lovag Korvin, a Lloyd egyik főfelügyelője kíséretében, aki Antiváriánál csatlakozott hozzánk, s akivel Korfuig a legnagyobb barátságba keveredtünk. Elkéltünk most említett utitársunk kiváló műveltségétől s attól, hogy közbenjárása folytán további utazásunk folyamán a Lloyd hajóin és kikötőiben mindenkor a legmesszebb menő előzékenységgel és kényelemmel volt részünk: származása és családja igen

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Athelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Rónay Sándor temesvári állami tanítóképző intézeti segédtanárt a csáktornyai áll. tanítóképzőhöz felügyelő segédtanárrá athelyezte.

— **Házasság.** Loparics R. József drávaszentmihályi áll. isk. tanító tegnap, folyó hó 29-én tartotta esküvőjét Csemez Jolánka kisasszonnyal Györszentmártonban.

— **Megszűnt sertésvész.** Hodosán községben a sertésvész megszűnt és a zárlat feloldatott.

— **A piaci drágaság ellen.** Mult számunkban röviden megemlékeztünk a belügyminiszternek a piaci drágaságok részbeni korlátozását célzó valóban üdvös rendeletéről, mely rendeletben az illetékes rendőrhatalóságokat piaci tarifák kidolgozására utasítja. Ez az intézkedés egymagában, bármennyire üdvös is, még sem képes teljesen orvosolni a piaci misériákat. E mellett föltétlenül szükséges megrendszabályozni a tyukásokat, kofákat s általában mindazokat, kik piaci árukat nagyban vásárolnak s ezek eladásával iparszerűleg foglalkoznak. Szükséges ez annál is inkább, mivel ezek befolyásolják az árakat s ezeknek a kapzsisága és mindent összevásárolni akaró lörekvése főképe az oka, hogy a közvetlen fogyasztó szegény ember sokszor még pénzéért sem kap semmit. Hogy hogyan lehet e viszont elárúsító hatása alól a piacot felszabadítani s hogyan lehet azt megtartani a közvetlen fogyasztók érdekeinek, példát ad dr. Tarnay Gyula Borsódvárnemgye alispánja, ki ily célból kidönt erélyes hangú rendeletében a miskolci piacra nézve a következő intézkedéseket teszi:

1. Helybeli szatócsok, tyukások és kofáknak tiltva van november 1-től március hó 31-ig reggeli 9, a többi hónapokban pedig reggeli 8 óra előtt akár személyesen, akár meghatalmazott által oly árukat nagyban vásárolni, mely áruk eladásával iparszerűleg foglalkoznak.

Nagybani vétel:

a) husféléknél 5 kgr. fölül;

b) gyümölcsnél kocsiakomány, puttonyok vagy egész kosarakkal, fertályok vagy zsákokkal való vétel;

c) szárnyas állatoknál, vadnál és malacoknál két darabon fölül;

d) zöldség, főzelékneműek és konyhakertészetbe vágó termelvényeknél, mint b) alatt;

e) tojás 10 darabon fölül, tej 2 literen fölül, vaj, sajt és túró 1 kgr.-on fölül;

f) általában valamely eladónak a vásárra eladás céljából hozott egy nemhez tartozó árukészletének vétele.

Egyben elrendelte, hogy Miskolc városába vezető főutvonalak a heti vásárok napjain a rendőrség által kellő erővel jókor reggeli órákban megszállassanak nehogy e rendelkezés illuzoriussá legyen.

Hasonló intézkedés Csáktornyára nagyon is elkellene, mert alig hiszem, hogy volna még város, melynek piacán annyira uralkodnának a viszontelárúsítók és tyukások stbik, mint itt.

— **A csáktornyai járás jegyzői köre** folyó hó 6-án, Stridón megtartott gyűlésében Dénes Béla csáktornyai közigazgatási jegyző indítványára elhatározta, hogy a kör hivatalos közlönyéül a »Muraköz«-t választja, s erre lapunkat nevezett kör elnöksége már fel is kérte, a mit azzal hozunk itt nyilvánosságra, hogy lapunk mindenkor szívesen rendelkezésére áll e kör ügyeinek és érdekeinek.

— **Jégverés.** Felső Muraközben július hó 22-én délután vész felhők borították be az eget. Remegett a lakosság, hogy a lábán álló kevés gabonája és egyedüli pénzforrása, a szőlő megsemmisül. A véletlen folytán a hegyvidék jórészen megmenekült a veszélytől, de a határszéli szőlők mégis érintve lettek. Drávacsány község határában a még lenem aratott gabonában és kukoricában tett tetemes károkat. A szőlőket közvetlen a határ mellett szintén megverte. Szomorubb a határon túl fekvő Stájer vidék. A dió nagyságu jég mindent elvert ott. Rongyokban áll a szőlő, foszlányokban a kukorica, a gabona elmosva. A híres luttengeri hegyekről alig szüretelnek valamit az idén.

— **Léghajó Bécstől Muraközbe.** Folyó hó 26-án délután 1 órakor Alsóvéghelyen (Muraszerdahely mellett) egy léghajó ereszkedett le három emberrel. A lég utasai a bécsi katonai léghajós osztálynak a tagjai voltak, nevezetesen: Mannsbarth tüzér fő-

hadnagy, Ambrózy és Hübner tüzér hadnagyok. A léghajó neve: Syrius. Bécsből 26-án reggel 8 órakor indultak el s így 5 óra alatt tették meg az utat Bécstől Muraközbe. A leszállás alkalmával Hübner hadnagy egy kissé megsérült a lábán. A léghajósokat leszállás és a léghajó összecsomaglása után Mesterich Aladár utjadurai ispán megvédte és beszállította kocsin Csáktornyára, honnan nevezettek még az nap az esti vonattal visszautaztak Bécsbe. Az összecsomagolt léghajót Muraszerdahelyen adták vasútra.

— **13 éves többszörös betörő.** Penger Miklós édesküli lakosnak 13 éves Tamás nevű fia folyó év május elején szüleit házától megszökött s azóta részint Muraközben, részint Stájer és Horvátországban csavargott, mindenütt lopásból tartván lenn magát. Jellemző a kis romboló gyermekre, hogy a hol csak lopott, mindenüvé szolgálat keresés ürügye alatt tolokodott be s ezen idő alatt figyelte meg, hogy mit s miképen lophatna legkönnyebben. Lopott pedig ugyiszólván mindenütt, a hol csak megfordult. Így: Szemecz János felsőpusztafai lakosnál május hóban szolgálatot keresett s mikor ezek nem voltak otthon, egy ezüst órát lopott el, melyet odább állva, 1 kor. 60 fillérért eladott. Junius hó 6-án Krizsapon a mezőőr fára telakasztott mellénye zsebéből lopta ki az ezüst órát. Junius hó 9-én Csulek Antal hétvezérei lakostól 3 kor. készpénzt. Junius 11-én Frankovics János iskolahegyi lakos lakóháza zárt szobájának az ablakát bezulta, az ablakon keresztül a szobába mászott és a ládából egy aranygyűrűt, egy forgópisztolyt és 9 korona készpénzt vitt el. Junius 12-én Major Sándor felsődomborui lakostól, midőn egy kis időre magára hagyták a szobában, egy pénzes erszényt és egy zsebkést vágott zsebre, s úgy ment tovább. Junius 29-én már Polstrauban keresett szolgálatot Herg Jakabnál. Itt két napig tartózkodott s midőn elküldték, meghuzódott az udvarban s mikor a tulajdonosok hazuról eltávolították, létrát támasztott az ablakhoz, az ablakon keresztül a szobába hatolt, honnan 12 korona készpénzt, egy 36 kor. értékű tula ezüst órát és két ezüst láncot vitt el. Folyó hó 14-én Varazsdon Popiács Martonnal tett látogatást, kinek a szobájába szintén az ab-

éredkes. Miután feltűnt a neve, kérdeztem tőle, inkább tréfából, mint komolyan, nem-e leszármazottja a Hunyadyaknak. Erre mosolyogva mutatta meg pecsétygyűrűjét, melyen a Hunyadyak címeréhez hasonlóan a csőrében gyűrűt tartó holló is rajta van, s azt válaszolta, hogy babár családi címere még inkább megerősíteni látszik a kérdés rokonságát, az tényleg nem áll fenn, miután az ő családjá legyely származása s címerük a hollóval kimutathatólag már az 1200-as években használatban volt.

Korvin főfelügyelő urat benső barátság követően össze Bernemissa konzullal, ő is elkísért bennünket utibbihoz s itt egy nagyon kedélyes órát töltöttünk felszívesítve honi emlékeinket és számos érdekes dolgot hallva a törökországi viszonyokról. Az asztalról valódi tokaji bor és hamisítatlan budapesti Kugler cukorka sem hiányozván, egészen otthon éreztük volna magunkat, ha utitársunk kedvéért nem németül folyt volna a társalgás. Bernemissa úr lakóháza szép emelkedett helyen fekszik, pompás kilátással a vidékre s az ablakból szabad szemmel is lehetett látni a város déli részén fekvő lagunákban sétálgató pelikánokat. A vidék vadakban, különösen madarakban rendkívül bővelkedik; házigazdánk, akinek egyéb szórakozásokat teljesen nélkülöző szabad idejébe egyedül a vadászat önt némi változatosságot, kevéssel ottlétünk előtt pár nap alatt csak schnepfet közel 200-at lőtt a legkülönbözőbb fajtaiból. Van azonkívül sok vaddisznó, kócsag, sas és egyéb kisebb dűvad a környéken, vadászember tehát elég gyönyörűséget találhat Durazzóban, míg szellemi

szórakozásra az itt tartózkodók néha-néha Korfuba rándulnak át, mely innen hajón csak néhány órányira van. Mivel Durazzo, főként nyáron nagyon egészségtelen, consulunk a nyári hónapokat egy osztrák bárónak a várostól 3 órányira nagyon szép helyen fekvő kastélyában szokta eltölteni.

Megvendégtetésünk után házi gazdánk elkísért bennünket a városba, nagy szeretetreméltséggel magyarázva annak nem nagy számú nevezetességeit, mialatt előttünk a consulátusi kadász haladt, bottal a kezében, előtve utunkból — gyakran nem tulságos gyöngédséggel — minden 2 és 4 lábú akadályt, amire a szűk utcákban valóban nagy szükség is volt. Miután udvarias házigazdánk, aki saját szorgalmából tökéletesen megtanult szerbül és törökül, s még albanul is, a hajóra is kikísért bennünket, ezt csak annak elindulása előtt hagyta el s távozta után még sokáig intgettünk egymásnak kendőnkkel, még csak a part el nem tűnt szemünk elől.

XII.

Durazzo és következő állomás Vallona közt a partvidék meglehetősen érdektelen; a hegység messze a háttérbe vonul vissza, a partot pedig egészségtelen mocsár vidék környezi. E vidéken valahol játszódott le ama történelmi nevezetesség jelenet, mikor Julius Caesar Pompeius elleni küzdelmeiben még itáliai parton időző légiónak Görögországba való át hajózáson sűrűtendő személynesen akarván az epyrusi partokon cirkáló ellenes hajóhad közt titokban átjutni, zivataros éjjelen naszádra szállt s az aggodó kormányost e

szavakkal bátorította: »Ne félj, Caesart és szerencsédet viszed«.

Ez a laguna szerű partvidék azonban újból megváltozott a Vallonai öböl körül, ahol a hó fedte Chimara hegység kezd feltűnedezni. Erős viharban érkezett hajónk a vallonai kikötőbe s itt is jó messze parttól vetett horgonyt. A tenger erős hullámzása e különben nagy terjedelmű és meglehetősen védett kikötőben lehetetlenné tette partraszállítást s így csak messziről láttam azt a pár házat, mely a kikötőt alkotja; maga a város félóránnyira egy hegy oldal mögött terül el s a kikötőből csak egy-két minaret tornya látszik. Vallonának 6000 lelket számláló lakossága jórészen zsidó, kinek ösöt IV. Pál pápa üzte ki Anconából, s akik a 17-ik században Vallonából jelentős kereskedelmi várost fejlesztettek. Környékén nagyszámban tenyészik a Quescus Vallonia Kotschy nevű tölgyfa, melyből az ezen városról elnevezett a kereskedelmi forgalomban általánosan ismert cserző anyag készül. Vallona helyén emelkedett a Krisztus sz. e. több századdal alapított korinthusi gyarmat Apollonia, melyből a jellenkorra mindössze egy oszlop maradt fenn; itt vette hírül az e helyt üdülő Octavianus, a későbbi első római császár, nagybátyjának Julius Caesarnak meggyilkoltatását s innen indultak a normannok Griscard Robert és Behemund vezérek alatt a bysánci birodalom megdöntésére; a város háttérében elvonnul Chimara hegység szakadécai közé pedig helyezett az őskori mythologia a Tartarus (alvilág) bejárását.

Ottlétünk idején egy kis török hadi korvett

lakon keresztül halott be, és a konyhán talált fejsejvel nevezettnek a pénzt tartalmazó szekrényét feltörte, abból 58 kor. készpénzt lopott el. Hogy ezeken kívül még több helyütt is tett látogatást a jól induló csemete, nagyon valószínű, mert az itt elmondott lopásai között nagy időközök is vannak s fölfehető, hogy ez időközök nem töltötte el egészen télenül. A csáktornyai csendőrség a többoldalról körözött sokszoros tolvaj csemetét folyó hó 24-én délután 2 órakor fogta el Csáktornyán.

— **Szurkálás.** Grahovecz István és Prelok István muranyirádi lakosok Grahovecz István györgyike hegyi szőlőjéből a múlt héten hazafelé tartottak, mikor is Muranyirád község mellett Jakobics Márton és Oletics Márton békásdi lakosokkal találkoztak. Beszédbe elegyedtek, a miből szóváltás lett, majd pedig a békásdiak a muranyirádiakat alaposan elverték, végül pedig, hogy egészen szarazon ne maradjon a dolog, hát meg is surkálták Grahoveczet és Prelokat egy kicsit.

— **A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület** saját pénztára javára Mura-szombatban 1905. évi augusztus hó 6-án, (vasárnap) a Dobrai-féle vendéglő kerté alakított udvarán és összes termeiben nagy nyári ünnepélyt rendez. Az ünnepély kezdete d. u. 5 órakor. Belépő díj: Személyjegy 1 korona. Családjegy 3 korona. Az ünnepély főbb mozzanatai: 1. Tekeverseny, hölgyek és urak részére. 2. Tombola sorsjáték. 3. Világposta. 4. Virágkiállítás és előadás. 5.

s egy nagyobb személyszállító gőzös horgonyzott a kikötőben, még pedig igen eredeti rendeltetéssel. Tudvalevő, hogy a török kormányuk ujabban sok baja van egyes felkelő arab törzsekkel; minthogy az ottani mostoha ellátási viszonyok folytán a rendes hadsereg nem akar odamenni, egyes erőszakkal odavitt ezredek pedig fel is lázadtak, a török kormány a tavasz folyamán emissáriusokat küldött ki az albánok közé, kik azon ígéretekkel, hogy elviszik őket Macedóniába a keresztények ellen s ott szabad rablásban lesz részükhöz, hajókra csábítják a fegyverfogható népet s a szerencsétlenek csak akkor veszik észre megcsalásukat, mikor Arábiában partra rakják őket, honnan aztán rendszerint nincs visszatérés. Régebben hasonló esetekben előfordult, hogy a becsapottak már utközben tudomására jutva sorsuknak, fel-lázadtak s a hajós népet fegyverrel kényszerítették, hogy szállítsa őket vissza hazájukba; ezért ujabban az összefogdozott legénységet a hajó fenékre zárják s csak a rendeltetési állomásnál bocsátják ki és látják el fegyverrel. Az említett 2 hajó is hasonló céllal indult a vidéken.

Kilépve a vallonai öbölből, hajónk a Joniai tengerbe jutott. Míg a part felől hatalmas havasok kísérték bennünket további utunkban, addig a tenger felől oldalon már messziről megpillantottuk Korfu szigetének legmagasabb hegyét, a gyönyörű kup alakú Pautokratont, de mielőtt Korfuba érniük érintjük még Santi-Quaranta kikötőjét, melynek a tengerparttól a környező hegyoldalra felvonuló őrségi várfalai mellett néhány nyomorúságos viskó szégyenkezik. A kikötőből egy hegynyergén át Janinába vezető országutat segélyző két hegyorom mindenyikét festői várromok ékítik, melyek egyike Amalasantha goth király nővérének maradványai. Santi Quaranta vidéke nagyon egészségtelen s környékén a normannok, akik a közeli Butrintóbtól a szárazföldről csak pár száz méternyi széles tengerszoros által elválasztott Korfu szigete ellen támadást terveztek, 10,000 embert veszítettek mocsárláz következtében.

Innen a Korfui csatornán át már csak rövid másfélóra utunk vége feléig s mielőtt előtűnik Korfu városának remek látkepe emelkedik ki mindig szebben és szebben, addig az albán parton óriási havasok csillogása, a Korfui parton pedig a hegyoldalokat borító buja zöld erdők közt elő-fehérítő falvacsák elragadó panorámája gyönyör-ködte.

(Folytatása következik.)

Virág és confetti csata. 6. Tarka szinpad, állandó szenzációs variété előadásokkal 7. Pezsgő és szívarsátrak.

— **Nyaralni menők figyelmébe.** Azokra nézve, akik nyaralni mennek fontos, hogy élelmiszeri és élvezeti cikkeket kell mennyiséget vigyenek magukkal. Ezek közül ne hiányozzanak a Maggi-féle különlegességek. A Maggi-féle ízesítő segítségével minden gyenge leves íze és tartalma javítható, Maggi bouillon-tokjaiból pedig csupán forró víz ráöntésével kitűnő erő — vagy husleves készíthető.

— **Lopások.** Vidovics István csáktornyai péksegédétől Golob Peter 8 kor. 40 filért ellopott.

Blasek István drávavásárhelyi lakostól Péter Péter ugyanottani lakos, kocsilegény egy ezüst órát lopott.

Ivacsics István felsőpusztafai lakostól folyó hó 26-án Ehrenreich Gyula ugyanoda való cigány 8 darab tyukot lopott el.

— **Szőlőgazdák harca a filloxerával** címen mult számunkban hirt adtunk arról, hogy egy zalaegerszegi szőlősgazdának sikerült egy új keveréket előállítani, melytel bekenni a szőlőgyökereket, a miből a filloxera elpusztul és a szőlő egy-két nap alatt felvidul, friss lombzata fejlődik E szeréről maga a gazda, Záborszky József most a következőket írja: Az anyag, mivel a gyökér bekennetik, a hézagok megtöltöttek, a gyökér életele egy parányi veszélytel nem jár, sőt tartalmaz olyan anyagot is, mely a gyökér fejlődését előidézi. Ezt a védőanyagot magam állítottam össze és szőlőmben egészen nyomorék s filloxerával borított tőkékem tettem kísérletet és arra a kedvező eredményre jutottam, hogy ezen év június haváig csak 10—12 cm. magasságra nőtt tőkék, melyeken a kísérletezést végeztem, ma, vagyis csak egy és fél hónap letelével, a veszőlejlődési időszak majdnem utolsó harmadában 40—80 centiméter haladást tettek a vesszők — Most, hogy mások is meggyőződést szerezhessenek, összeállítottam egy nagyobb mennyiségű anyagot és készítettem a kezeléshez szükséges eszközöket is és megkértem Gráner Lipót Fia zalaegerszegi kereskedő urat, aki majd a jelentkezők részére beszerzési áron kézre adja a mintacsomagokat a kellő nyomtatott utbaigazítással. — Próbáljuk meg minél többen.

— **Aljegyző választás.** Az alsólendvai községi képv. testület a folyó hó 15-én megtartott községi aljegyző választáson Perényi Ödönt választotta meg egyhangulag Alsó-lendva nagyközség aljegyzőjévé.

— **Murába fut.** Vucskó Iván alsóbisztricei lakos 7 éves István nevű fia, míg a szülők a ház melletti kertben dolgoztak, hazulról megszökött s a murai hajó-malmokhoz ment. — Éppen ajsa hajó malmába akart bemenni mikor megcsuszolt s a Murába esve, annak árja magával sodorta. A gyermeknek már csak holttestét halászlák ki a vízből.

Modern gyermek.

Tanító: Engedelmeskedni kell az atyának, az anyának. Kinek kell meg engedelmeskedni Bandi?

Bandi: Az anyósnak,

A divatkereskedésben.

Segéd: Nagyon ajánlhatom ezt a szövetet.

Hölgy: Oh, ezt senkisésem viseli.

Segéd: Talán ez a minta jobban tetszik?

Hölgy: Oh, nem kell, ezt mindenki viseli!

Óvatos.

Házasságközvetítő: Ezt a kisasszonyt nagyon ajánlhatom. Szép földbirtok vár rá. Fialat ember: Én nem vehetek zsákban macskát. Előbb látni akarom.

Házasságközvetítő: Oh, majd találkoznak a kisasszonnyal, például...

Fialat ember: Ki beszél a leányról? Én a birtokról beszélek.

Nyári menetrend a Csáktornyát érintő vonatknál.

Csáktornyára érkeznek:

1.) Budapest felől:

5 óra 50 perc.	reggel	személyvonat
12 " 58 "	délben	gyorsvonat
3 " 40 "	délután	személyvonat
8 " 13 "	este	gyorsvonat
1 " 7 "	éjjel	gyorsvonat

2.) Pragerhof felől:

4 óra 36 perc.	reggel	gyorsvonat
10 " 54 "	dél előtt	személyvonat
4 " 2 "	délután	gyorsvonat
9 " 56 "	este	személyvonat

3.) Zalaegerszeg felől:

8 óra 46 perc.	reggel	gyorsvonat
9 " 54 "	este	személyvonat

4.) Varasd felől:

4 óra 18 perc.	reggel	gyorsvonat
5 " 38 "	reggel	személyvonat
10 " 49 "	dél előtt	gyorsvonat
3 " 50 "	délben	személyvonat
12 " 41 "	délután	személyvonat
9 " 49 "	este	személyvonat

R.) Csáktornyáról indulnak:

1.) Budapest felől:

4 óra 39 perc.	reggel	gyorsvonat
11 " 51 "	reggel	gyorsvonat
5 " 12 "	dél előtt	személyvonat
4 " 5 "	délután	gyorsvonat
10 " 15 "	este	személyvonat

2.) Pragerhof felől:

6 óra 10 perc.	reggel	személyvonat
1 " 1 "	délben	gyorsvonat
4 " 3 "	délután	személyvonat
1 " 10 "	éjjel	gyorsvonat

3.) Zalaegerszeg felől:

6 óra 4 perc.	reggel	személyvonat
4 " 28 "	délután	gyorsvonat

4.) Varasd felől:

4 óra 41 perc.	reggel	személyvonat
6 " 15 "	reggel	gyorsvonat
11 " 44 "	dél előtt	gyorsvonat
1 " 20 "	délben	személyvonat
4 " 20 "	délután	személyvonat
10 " 20 "	este	személyvonat

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonaim, jó barátaim és ismerőseimnek, egyszóval mindazoknak, kik felejtetlen jó fiam Pál elhunytakor koszoruk küldése, vagy bármely más alakban kifejezett részvételük által mélyszéges fájdalommat enyhíteni iparkodtak, ez uton is hálás köszönetet mondok.

Csáktornya, 1905. július 28-án.

Polyák Mátyás.

Feloldó szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapnyújtó:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

Sve pošiljke se tično zadržaja
novinah, naj se pošiljaju na
ime, Margitai Józsefa urednika
Csáktornya,

Izdateljstvo:

knjižara Fischer Filipova,
kam se predplate i obznane
pošljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden Jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill

Obznane se poleg pogodbe
i f.l računaju.

Službeni glasnik: «Csáktornyai takarékpénztár» «Muraközi takarékpénztár» «Csáktornya Vidéki takarékpénztár» i t. d.

Potepuhi.

Na znanje dam svakomu, koga se tiče, da od agentov, i od onih puntarov hočem pisati, kojih, žalostno, je pun čeli orsag. Vu svakoj formi se skažeju te šticeki, jedni tu, drugi tam, svi su si vu tēm spodobni, da hočeju vkaniti neznanoga siromaskoga puka. Pak jer su si tak spodobni, nazovimo je jednim imenom, kak smo nje i odzgor nazivali: potepuhi.

Na mesto da bi je opisuval, budem vam povedal jednu drugu priliku, kaj sve moremo agentom zahvaliti.

Ravno ljetos smo videli strašnu peldu kaj sve moreju napraviti agenti. Tu med Dunavom i Dravom je na vnogo mestah vün vudril zetveni strajk. Težaki su se vu zimi pogoditi sa gazdom, vezda kada je došlo vrēme, da se pogodba zvrši tak iz jedne, kak iz druge strani, su se najedenkrat težaki suprot stavili i zahtevali su od gazde vekšu reš, vekšu plaču. Prije njim je ne išlo to vu pamet nego ravno već onda, kada je već žito za žnjeti bilo. Ako bi i pravično zahtevali vekšu plaču i onda je to ne po-pozjem, drugomu nepriliku napraviti i kada ga vu sili vidimo, to na svoj hasen hočemo obrnuti. Jer kad je već žnjeti bilo treba, onda su si mislili, da bude gazdu lahko vu »škrice« dobiti.

Ali nije to tak išlo kak je njim agent povedal. Gazdi su se držali pogodbe i ne su hoteli vekšu plaču dati. I vezda je došlo glavno. »Gospon« agent je već Bog zna gde

vu kavani sedel a težaki pak su napravili takvu bunu kaj je čeli svet govoril od nje. I soldate su takaj hoteli vred postaviti tekla je krv, nekoliko njih je mrtvi ostalo na jezere i jezere kvara su napravili. Žito su zgazili, iz jala su na pol zeleno žito pokosili doli. Vu pet varmedjijah je bil taj strajk ta buna, koja se je hvala Bogu ipak vtišila. Vezda je već sve mirno. Zmed siromaskih težakov su nekoliko oranjeni, nekoliko njih je vumrlo prilikom bune i dosta njih je za ljetos kruha zgubilo. Hej, nebude ovim nesel pomoć »gospon« agent!

Zna on, gda se je treba spominati sa siromaskim težakom. Gda kapora dobi i peneze ima. Onda tak hvati težake, siromaskoga puka, pove sve kuliko trpimo, kak ve-ka je porcija i Bog zna kaj sve. A kak mu nebi znal človek veruvati, kada tak lepo zna špotati gospodu. Kune ministre ablegate, pred švabom i hrvatom kune magyara, pred magyarom kune švabu, pred katolikom kune kalvinu a pred svakim kune židova, akoprem je i on — židov.

Takov agent spobere siromakov njihove krejcare i gda već vidi, da se juha vri, onda pobejne.

Druga forma agentov su oni, koji puče pošiljaju vu — pekel. Tojest vu druge orsage a najviše vu Ameriku. Bog zna kaj njim sve obeča tu, a kada ta dojdeju, postaneju nočne apatice žnjih. Jer onda si već nemreju pomoći. Peneze neimaju na cug, pak onda si i misliju, da itak nigdo nezna gde su. A mi znamo da je tam na lebud-

čakovo delo hasnujeju i pokvariju njim čiste duše.

Od onih agentov, koji težake pošiljaju jednoj ili drugoj fabriki niti nebudemo govorili. Takov je on agent mogel biti koji je one siromaske rumane vu Kamenicu poslal i od kojih smo se i mi spomenuli vu prošlim jednim broju.

Vezda dojde broj onih agentov, koji vu Ameriku pošiljaju ljudi. To vam je jedna banda! Nevući se nigdar nikaj, morebiti menje škole ima kak selski vahtar, pak evo služba njegova je lepša i vekšega dohodka dobavlja kak jeden školani navučitelj. Pak skim se barati taj agent? Sa tem da vkanjuje ljudi, kak dober žives je vu Ameriki tam na mesto trave zlato raste iz zemlje iz neba vino curi na mesto deždja, i vu zraku pohani piceki lečeju. Pak to sve mu veruje puk. Istina ne veli ravno tak sa ovimi rečmi, kak mi nego iz celoga je to moći razmeti, kak da bi zaisto tak bilo. On pak laže za plaču, to mu je kruh, čim više ljudi pošle vu Ameriku stem vekša mu je plača jer od svake »glave« dobi extra plaču.

Ali ne samo agentov nego i puntarov je pun svet. Vu novinah vu knjižicah puntaju ljudi, sigurno sve za peneze. Govoriju od naših »pravica«, koje oni sami neverujuju. Larmaju, puntaju, a one peneze kaj dobiuju, po kavanah zapijeju i zakartaju — pak se izsmehavaju iz siromaka.

Kaj se sve iz toga moremo vučiti? To da neverujmo svakomu potepuhu i puntaru koj nam lepo do srca zna — lagati. Popitajmo po takvoj stvari druge spametn

Z A B A V A.

Objubljeni kralj.

Kralja tak objubljenoga u puku kak je bil bavarski kralj Maximilian I. naša poviest nepozna. On se je znal u puku tak popularnim učiniti, kak da nije kraljevske familije, već kak da se je iz puka rodil. Prije 2—3 godine sam o njem u Muraközu pripoviedal, kak je niekog dijaka školal, koj ga je držal za skupca, kad se je šnjim o svojem siromastvu spominal, dakako nepoznavajući ga, pak kad mu je kralj, kojega je dijak za niekog nepoznatog gradjana držal rekul da se neka svojom molbom za podporu obrne na kralja, mu je dijak smijejuć se odgovoril: »Na kralja neka se obratim? — Na našega Maxa? — Oh Bože! Em on niti sebi nikaj nevušći, a ne da bi stranjakomul! — Dakako da je drugi dan bil drugog mnjenja, kad ga je ov dobrožnji gradjanin pozval, da sutra neka samo dojde u grad, on je tam poznat sa officiri, pak bude gledal, da dojde pred kralja. I kad je onda došel te stupil po officiru vodjen pred kra-

lja, kojega je odmah kakti svojega včerašnjega prijatelja prepoznal, dakako da je onda spomenek drugčije tekul i dijak je dobil za svaku godinu školanja izdašnu podporu

Takovih pripoviestih o Maxu ima na stotine. Max je bil ljubimac narodni osobito u okolici Tegernsee, gde se je rado zadržaval. On je med pukom okolo hodal batinom u ruči, odeven kak svaki drugi te se je šnjim kak stari poznanec spomenkuval, da pače je često znal i zalaziti u privatne selske kuće pak se je sa seljaci znal spomenkuvati sedeć na klupi pod lipom u dvoru ili vani pred kućnemi vratu. Dakako da su to seljaci strahopoćitanjem naprama kraju, činili te nisu radi njegove bezkrajne ljubeznosti nikada prevzetni postali te se mozbit u govoru nepristojno izrazivali. No, jedan krat mu se je dogodilo, da je gore na briegu, gde su sve krave čiele godine na paši, dok se je setal i zatrudnel od jedne mliekarice zaposil salicu mlieka, a ova, kad ga je prepoznala, je zaviknula: »Ojjeee! — naš gospodin suzed! — I ovak je znal više tako smiešnih stvari doživeti.

Jednoć mu se je nieki seljak pritužiel,

da sa svojim velikim gruntom težko upravljaja, puno je družine a svaki bi rad po svojoj glavi raditi. — »A kaj bi onda ja rekul — odgovori Max — »ja moram čielo kraljestvo ravnati i šnjim upravljati.« — »Znaju kaj, njihovo veličanstvo, da sam ja na njihovom miestu, ja bi na dvie tri lieta izarendiral, pak kad bi se natrag popra ilo, onda bi opet prijel u ruke!« —

Mnogokrat kad je videl iz dimjaka se kaditi, je pristupil k obloku kuće te zapital: »Kaj imate danas?« — »Danas su Knödlin i prevudjena rebra sa zeljem.« — »No, to je baš pametno!« — znal je odgovoriti — »danas budem ovde na obedu. Toliko sokacev imam ali Knödle sa zeljem i prevudjenim slaninskim mesom nezna nijedan skuhatil!« —

Posto je anda kralj Max sa svojim seljaci u takovom odnošaju stal, posve je ravno, da mu je svaki iz očuh zelje njegove zelje i misli čitati i sve mu po volji učiniti. Ako bi mu se n. pr. koje drvo dopalo, to n.u je vlastnik odmah isto prikazal a ostali seljaci su odmah kola slagali, za da mu je odvezu.

ljudi. Nečitajmo takve knjige i novine, koje nas puntaju, nego je hitimo ta, gde njim je mesto vu ogenj ili na smetišće. Pak onda da Boga molimo i zdehnemo si: »Oslobodi nas od zla!» dodenimo tu reči:
I od svake fele agentov i puntarov!

Tabor vu Ažiji.

Vu Mandžuriji kak se vidi bude se opet obdržal glavni rat. Japanci se ufaju, da budu rusi opet počeli bežati kak su pri Mukdenu. Nadalje se ufaju i na to japanci da budu rusku vojsku unistili. Zato či sve na vekše i dugše delaju japanci front. Za malo vreme nemore čekati bitku. Japanske novine javijo da japanski front na sto mirametrov dužine traja.

Vladivostoka budu već japanci obkoliti. To iz toga si moremo misliti, da je ruski zapovednik grada Kasbek general zapovedal svim ženskam deci i starim, da naj ostaviju grada, jer kak se vidi japanci ga hočeju obkoliti. Kak smo već pisali Japanci budu Vladivostoka vno go ležeše osvojili kak Porth-Arthura.

Na Sachalin otoku budu takaj za malo vreme čista sami japanci gospoda.

Car je hotel pohoditi nemškoga cesara ali su takvi glasi došli iz bojnog polja, da je nekoi dan polje moral iti na taj put. Vu Mandžuriji najme i ruski soldati su zavedili, da je blizu razpravljanje mira. Zato anda ruski soldati veliju, da se nebudu dalje hrcuvali. I to bude sigurno zrok, da se sada i rusi zuriju mir sklopiti.

Vu Ruskoj je med tēm pod jednim gde tu gde tam buna. Vu Moskvi su se zšli skup člani »zemstva« i razpravljati su počeli, kak bi se napravil mir vu orsagui Na to su jim redari zapovedali, da naj taki ostaviju Moskvu, ali ovi su skup ostali i rekli su ako nje bantujeju, tak bude drug, dan cela Ruska na nogah. I skup su ostali dalje su razpravljali.

Pobjedonosceva, koj je predsednik svetoga sinoduša je jeden buntovnik hotel vmorti, ali Pobjedonoscev, koj je vno go nevolji zrok, je vušel.

Vu Kovelu varašu je jeden regiment pešičkih soldatov zapoved dobil da ideju vu

Ažiju na bojno polje. Na to je buna nastala med soldati i svi su kričali:

— Nebudemo išli vu Ažiju! Rajše tu vumremo.

Soldate su potišili i nē su je poslali vu Ažiju.

Kak vumre japanec?

Japancov od njihovoga vitežtva su već vno go pisali. Koji su bili videli nje vojувати, tak veliju, da europanski soldat na takovo vitežtvo nit nije mogučen. Neka izvan rednoga glasa davaju na znanje, od jednoga parobroda, od njegovoga vtunenja. Još vu minučen ljetu decembra dvanajstoga se pripetilo bilo, da Tagaraga zvana ladja na šest stopah veliko luknju je dobila ober vodornosti i voda je grozovito tekla nad luknju. Noč je bila i sneg je strahovito padal. Ladja se približavala prama bregu. Najedenkrat samo posvet vgasi, samo na mostu je gorel. Na ladji bivajuči, vtunenje nikak nisu mogli preprečiti. Ishibashi kapitan ladje na njegovem mostu stoječi skup je spravi! pet stotin momakov i ovak veli njim:

Nigdo nemre ostaviti ladju dok se ne vtune. Razdeliti sa moramo ladje vu ojenoj sudbine.

— Govora su vu najveškoj tihoci bili slušila, zatim okolo polnoči vitežki momaki su počeli narodnoga himnusa popevati i Ishibashi kapitana na njegovu zapovedništvo banzaja su vikali na cesara, na domovinu i na mornarstvo. Zatim su iz nova počeli popevati, na što segurnim mornarom bilo je dopušćeno da psiuju. Mornari se jesu spravili na most na jedrilo i čekali su onoga hipa kad se bude ladja vtaplala. Slapi se vse više zdigali jesu, sneg je neizmerno padal i ob pol noči ob jednoj vuri se ladja na hitroma nagnula, vtaplati počela. Tri čune koje su oslobodili od parobroda su iz momaki napunili i s nesegurnom osnovom su počeli idti. Vu ovim hipu iz južnoga kraja spazili su nekakvo svetlost. Otorda parobrod se približaval knjim na pomoč. Parobrod na 330 metrov dalečine postane iz zevsum mogućnostjum svetlost daje prama njim i 133 mornarom je takaj i oslobodil bil. Ishibashi kapitan je med oslobodjenimi bil. Ovi drugi se spotopili jesu.

Politički pregled.

Tak je kak je bilo. Jedino to se je vu noveše pripetilo, da minister nutrašnjih poslov unistil odluku odbora stolnog i glavnog varaša Budapešte, poljeg koje niti porciju niti soldate neda vladi. Rózsavölgyi podpurgarmester je to javil glavnomu purgarmestru i rekel je da ministrova naredba je nemoguća tak dugo, dok nebude odbor glavnog varaša drugu odluku donesel.

A med tem se politikusi hrvaju vu novinah i na prodekalnicah. Tisza István grof piše već sedmi članak od stališa, takajše piše i Andrassy grof proti vladi a Apponyi Albert grof pak piše vu domaće i vu stranjske novine a zvun toga hodi od varaša do varaša i govore drži.

Kaj je novoga!

Bumbena napadnost.

Iz Petrozsénya telegrafiraju: Vnedelju večer pred Veismar rudarskoga činovnika Levay i Kovacs učitelje nepoznani činitelji bombu su bili hitili. Imenuvane prsnute je na zemlju hitilo. Levay je težko, Veismar i Kovacs pako manje postal ranjeni. Činitelji su pobegli.

Čudo na hišnim krovu.

Iz Berlina pišeju, da tamo ove dneve vnoči se vno go ljudi skupa zišlo Königrätz vulice pred njenom jednom hižom. Na hižnim krovu najme, vu dugoj bjeloj opravi je jedna mesečnata ženska stala i vu svakim hipu od toga se bilo bojati, da Kristus zvaue cirkve vu njeni vrt opadne. Bez navuka stali jesu pred hižom, ar najme tak su videli, da nigdo nije znal pomoči. Vezda dojde kao pomočni angelski čuvarov nekuliko redarov. Na brzopna zbudili su kapuša jeden iz med njih ide nuter vu stan i taki se popašći nesrečno da oslobodi. Nekuliko od onih koji se jesu vu kafanah i teatrov zamudili bili, na mesečnate ženske njeno telo vuprejo svoje perspektive i posvedočivali jesu, da čisto dobro vidiju kak se giblje. Napokon došli jesu segurni ognjobranci koji su na hižni krov išli gori, nego su od-

Ako si je zeel gde kakovoga puta ili stezu načiniti dati, to su mu seljaci odmah badava odstupilii miesto kroz svoja polja, sienokoše ili šume; tak si je n. pr. zeel stezu imati k svojemu miestu u šumici, kamo se je rado setal, i to, seljaci su se odmah zveseljem poprijeli posla i za nekoliko dni je steza bila gotova. I kad je onda kralj prvi krat po njoj išel i do svog miesta u šumici došel, našel je tu novoga hrastovoga stola liepo stolnjakom pokritoga a na njem je bilo u posudah poređano: mlieko, sir, puter, češnje i jagode, a pred stolom je bil postavljeni veliki stolac naslonjač, ali nikoga nigde nije bilo videti. Ande se kralj posmiehavajuč sedne u naslonjač te su mu zalogaji baš u tek išli; seljaci pako su se na okolo po šikarju sakrili te su svojega ljubinca od onud zalukavali i se raduvali, da mu sve tako u tek ide. Stoprv onda kad se je okriepil, došli su iz svojih skrovištih napred te mu je jeden u ime svih zazelel »na zdavljje jažine«.

Posle njegove smrti su njegovoga zveriu, aka u Nimphenburgu razprodavali, raznovrstne i riedke životinje. Tu su bile razne četveronožne riedke životinje, prekomor-

ske papige, razne druge ptice a i naši domaći slavulji, kosi i škvorci. Ptice su već sve bile razprodane, samo je još jedan škvorček bil u svojoj karletki u kutu. Nakuštranim perjem posve tiho je sedel na svojem ferliču, kak da se za svojim gospodarom žalosti; onako na primer, kak stari službenik, kada se poslie gospodarove smrti sve pohižtvo i druge stvari raznašaju, med kojimi je on do starosti došel, niemo okolo hoda te se žalosti, da je to sve doživeti moral. Kada je anda taj stari škvorček na dražbu došel, nitko nije hotel za njega ništa obećati, pak kad je na trostruko pozivanje licitirajućega komisarua sve mućalo i nitko nikaj za škvorčeka nije hotel ponuditi, bude karletka sa pticom u kut metnuta.

Dok su se sad druge stvari razni zajčeki, mlade srnice, papige tržile, začuje se na iedankrat iz škvorčekovog kuta glas, posve razgovetno izgovarajuči rieči: »Max Jožef, — japek Max — gde si bil?« — Svih prisutnih se glave tamo obrnu, odkud je glas dohadjal iz škvorčekove karletke. Najprije su jedan drugoga pitali, odkud taj glas, a onda su si odgovarali, da to mali škvorček izgovara. (Poznato je, da ješkvor-

ca moči naučiti, da pojedine rieči podpuno, kak čoviek more izgovarati) »Simo škvorčekom! — Simo škvorčekom!« — kriče svi jednim glasom. I ovak je mali nezatni škvorc došel do poštenja, jer se je svakomu u srdcu na novo genula ljubav proti svojemu pokojnomu kralju, a tu ljubav je genul glas škvorca. Sad su se svi navrpili okolo karletke i hvalili škvorčeka, a ov je na to postal živ, te je iz svega grla kričal: »Max, japek Max — gde si bil? — Max Jožef, dobar dan!« i. t. d.

Ali da ste videli sad licitiranje na tu učenu pticu! Jedan je nad drugim obećaval te je konačno došlo, da kad se je reklo: prvi—drugi i tretji krat! — da je bilo jasno, da još nikada ni jedan škvorc nije bil za tak skupe novce prodan. On, koj ga je dostal, nosil ga je slavodobitno domov, a oni drugi su mu bili nad srećom jalni. — I to je bila nieka fela izkazanja pieteta naprama pokojnomu ljubincu kralju i bi reći ne najgora fela. —

prto bili: povedali da nisu mogli doćinoći pomoći, ar ona koju za mesečno žensko mislite, je jedan na novo policieni dimnjak. Vu mesečnoj svetlosti se za mesečnu zeusku telo bil videl. Oni koji su na perspektive iliti na dalekozor gledali sada nje kriviju.

Krvoločnost vu Zagrebu.

Iz Zagreba javiju. Jednoga kanonika Marko Fuges zvanog njegovoga slugu ove dneve na njegovem stanu strašno okrnjavno mrtvoga našli jesu. Njegov krvoločnik vjerojatno je jedan težak, kojemu je Fugeš noćnoga stana bil dal. Blizeše strani su još ni došle. Iztraga međjutim teče.

Mamuta glava vu Tisi.

Stanovito da redko dugovanje vlovili su pred nekulimi dnevi iz Tise. Tri ribiči po imenu: Gulyás Jánoš, Balogh Ferencz i Csabi Mihály jednu strašnu veliku mamuta glavu potegli su van iz Tise. Negdašnjega zveta stvari njena lubanja se već višekrat sadela vu njihovu mrežu nego svigdar je razrgala mrežu. Sada pako ribiči si jesu jedno takvo mrežu dali napraviti, koja nekuliko metercentov more nositi. I s ovom se uspjeseo strašno velike stvari glavu na zemlju potegnuti. Iz vanredno zanimivoga nalaza njegove mere jesu sledeće: jedne očne jame njena veličina vćini 20 centimetrov nosna luknja 13 cm. zubi 20 centimetrov su široki i 9 cm. debeli. Od glave kost je 1 meter i 46 centrov duga, dolnje strani njena širina pako 83 centrov. Ovo nesposobno veliku lubanju iz jedne pogibelue gliboke jamine potegli su van i cele okolice njeni stanovnici na njenu čudo hodiju.

Napadna puca.

Sarvajcz Roza osemnajst ljet stara služkinja ove dneve iz svojim malim detetom na naručaju dojde Hirling Lajoš težaku i potrebuje od njega da malo dete, koje je Hirlingovo da ga neg zdržava. Prije međjutim neg bi Hirling počel govoriti, vitežka puca pograbi na stolu stojeću pivinsko flašu i nju Hirlinga vu njegovo glavu hiti. Hirling je van odbežal iz stana, puca ga preganjala i skišobranom tak dugo tukla dok je on nedlel. Hirlinga su izbavitelji vzeli pod obrambu.

Koza je peneze pojela.

Zanimivom pravdom bavi se sada silágyssomlósi kotarski sud. Vu minućem tjednu najmre jednoga tjednskoga sejma prigodom jeden Pasen Jozsin zvani selški človek sedem kozah iz četiremi janjići doganal je vu Silágyssomlyó na senjem. Pase je od jutra bil stal na pijacu bez toga, da bi gdo bil pital od njega da kuliko ceni koze. Napokou okolo jedne vure, dojde jeden človek, koj se počne pogajati za koze i na hitroma se jesu i pogodili takaj za jedenajst kozah 120 korun. Po načinjenoj pogodbi Pasku si doli prestre svojega rubca na zemlju, kak je to ovoj okolici navada, da kupec na njega broji peneze. Dragutin Nikolaj kupec, počne na razprestrti rubec peneze brojiti. Iz desetkorunastimi banknotami plaćal je i kak kupec i prodavec poleg rubca čeppec brojiju banknote, jedna koza od glada zmućena, friško dve banknote vu svoje zube pograbi i skup zgrize. Kupec je ove dve pojedjene banknote vu prodaju zračunal, ali prodavec je nato ni privoili, nego potrebu-

val je vsih 120 korun. Pravdeno pitanje ovi dva človeki su pred redarskoga kapitana nesli, on međjutim nije znal reda med njimi vćiniti, pak je kotarskomu sudu poslal obodve stranke. On bude sada suda iz rekel, da koj bude kvaruval po kozi pojedjene dve deset korunaste banknote.

Amerika vu Europi.

Iz Londona javiju, da ljetos jako vnoگو americkanskih familijah se odlučilo vu Europu na ljetovanje doiti. Vu Europu plivajućih parobrodov bolša mesta, su već minućeg ljeta septembru mesecu zavzeli. Iz samoga NewJorka dve sto jezer amerikancov se spravlva vu Europu na putovanje, zvanloga iz Bostona Filadelfije i iz drugih amerikanskih varašev takaj zvanredno vnoگو njih ide na putovanje.

Kolera vu Afriki.

Iz Afrike, kak jeden preko Londona knam došavši telegram javi, strašni glasi dohadjaju od mrtvlinog njegovoga haraćenja. Vu tako zvanog Uganea državi osemdeset sedem jezer ljudi spomrlo je vu ovim tajnim betegu, kojemu njegovoga zroka vraćitelji zeznati i proli njemu vručtvu najti neznađu. Beteg se na tak naglo pojavi, da ljudi vu šumi, na polju, med sadovenimi, drevi i po vucicaj se skup zrušiju i višekrat samo mrtva tela najdeju.

Vlovljeni šplon.

Iz Tarnoberg varaša javiju, da su prijeli Fahno Vladimir merničkoga pomoćnika, koj je Ruskoga orsaga vu njegovoj službi špioneral. Fahno na njegovem stanu, redarstvo je mappe, risarije i otrovna dugovanja je našlo.

Tajnost vu dećinjem utočišću.

Vu budapeštanskom dećinjem utočišću ove dneve na večer vumrla je jedna mala cecatna pucica, koju za Roža Jola imenu za pisali jesu pred nekulikimi dnevi vu glavnu knjigu. Nesrećno malo dete po tajstvenim okolnostjom došlo je vu utočiste i redarstvo iz ovom tajstvenom delom se sada bavi. Vu ovih dneviñ najmre jedna redovito opravlena srednje dobi ženska došla je nuter vu utočiste, vu svojem naručaju iz jednom cecatnom pucicom. Ženska je za ovo prosila direktora, da neg vžemeju gori dete vu utočiste i k detetu nju takaj, jerbo jako vu velikoj nevolji biva. Dećinjega utočišća direkcija ovo nenavadno i nemogućno prošnju naravski je odhitila. Dete je zavodni vraćitelj previzitiral, nego pokehdob pucica na cecanje neprikladna bijaše, nisu nju mogli gori vzeti. Nato ženska vu svoj naručaj vžeme dete i žnjim se van odpravi. Vu prvog hizi je jedna tudja ženska sedela, k kojoj tak je bila rekla po nemškem jeziku:

— Pazite prosim jedno malo na moje dete . . . Ja odmah nazad dojdem.

— Dobrodušna ženska prek vžeme dete i čeka nazat njenu mater. Jedna vura za drugom minjavala, nego ženske ni bilo nazad po dete. Dećinjega utočišća direkcija na zadnje takaj je prisiljena bila nedužno malo deteće pod obrambu vzeti, nego zajedno javlenje načinila je na redarstvu. Iztraga do vezda je toliko ustanovila, da bezdušna mati je jedna ruska težakinja, koja vu Moskvi iz jednim mužikašom živela je skupa i sad ni davno došli jesu vu Budim-

pešt. Mala pucica kojoj Roža Jola ime dali jesu ove dneve na večer vu utočiste je vumrla.

S tugom obterčeni ljudi.

Fronek Jožef fiumeiski bez službeni mašinista, kak iz Fiume telegrafiraju, ove dneve ob poldan na svojem stanu je na svoju ženu bil strelil nego kuglja nju ni popetila. Onda Fronek proli sebi je obrnul oružje i vu sebe se bil strelil. Nesrećni človek je odmah vumerl. I to tako iz Fiume javiju, da Stiglic Ferencz bez službe bivajući človek, bez dugoga svojega betegovanja na tuliko se je razzalostil, da je nad špitalskoga obloka van skočil i vumerl je.

Pape sloboda.

Pisali govorili jesu, da X. Pius papa nebude sebe navek sa sužna držal i stupi Vatikana prek njegovoga praga. Sad ni davna kad je bil prinjem na audienciji brazilaiski konzul najmre ovo je bil rekel papa:

— Kak sam vam jalen da se slobodno giblete i tam idete kam se vam dopada dok ja još na dalje za sužnoga moram ostati.

— Ako bi sveti otče hoteli — odgovori nato konzul, onda bi takaj idti mogli kam se njim dopada.

— Ovo je istina, veli nato papa, i jako bi hotel — nego ni moći.

Odsudjeni djevojački trgovci.

Sedmoga kotara kapitanstvo vu Buda- pešti osem ljudih je naprvo pozvalo na odgovornost, koji su iz onim grdim grehom bili obtuženi, da po vucicah na nedužne djevojčice su lesovali i s lepim sladkim obećanjem odvabili jesu nje. Celu trgovinu tirali su stem i to iz dobrim uzpjehom kaj najbolje posvedučuje to, da vnoگو vu dvojnost roditelji turobno plaćeju se za svoje mlade djevojčice za njihovo izniknutje. Redarstvo po dugim pretraživanju zazvedilo je da iz osem p ršon bivajuća banda bavi se iz devojačkom trgovinom med koje spadaju mužkoga i ženskoga spola zle osoće i koje ove dneve vsih osem dognali su pred sedmoga kotara kapitanstvo, koje zbog ovoga njihovoga grešnoga čina svakoga pojedinoga na pet dnevni rešt i na sto korun peneznu kaštigu je odsudilo.

Poparjeni težaki.

Na budimpeštanskim doćinim mestu, železne ceste prometa na njegovoj naselbini ove dneve jednoga poldneva se velika nesreća zgodila, kojoj četiri jako ranjenih imade. Na selbini okolo pol dvanajste vure četiri težaki nato su bili odlučeni, da van lizčistiju jednoga parovnika, kojega pri železnici hasnuju. Vsi četiri ljudi nutri bili jesu vu kotlu, kad je Karsai István kuritelj slučajno mesto mrzle vode vrelo vodu pustil nuter. Težaki vsi četiri jako se jesu poparili med njimi Becker Mihály petdeset tri ljet staromu težaku jak pogibelen je položaj nego jak su ranjeni ovi drugi njegovi padjai takaj. Ranjenike izbavitelji dopeljali su vu glavni grad i vse su vu špital bili namestili.

Odgovorni urednik:

MARGITAI JOZSEF

Gabona árak. — Ciena zítka

I m.-máza.	I m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	15.50 —
Rozs	Hrz	11.20 —
Árpa	Ječmen	11.20 —
Zab	Zob	11.45 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	15.00 —
Fehér bab uj	Grah bel	15.50 —
Sárga „ „	„ zubi	12.50 —
Vegyes „ „	„ zmšan	12.20 —
Kendermag	Konopljano seme	18.00 —
Lennag	Len	18.45 —
Tökmag	Koščice	18.00 —
Bükköny	Grahorka	13.20 —

142 sz. 1905. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezzel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járásbíró-ság 1905. évi 72/4 számú végzése követelékéltében D—D—J Braun és Dr J. Ornstein becsi ügyvéd által képviselt Max Lenke bécsi, Ornstein Co. trieszti cégek javára Benkovics Ferenc ellen 214 k. 165 k. s jár. erejéig 1905. évi március hó 21-én fogantositott biztosítás végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 970 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok, állványok, hirtó és vasárak nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. járásbíró-ság 1905. évi V. 72/4. sz. végzése folytán 214 k. 165 k. tőkekövetelés, ennek 1904. évi aug. 7-től illetve 1905. jan. 3-tól járó 6% kamatai, és eddig összesen 66 k. 29 f. bíróság már megállapított költségek erejéig Perlakon, a helyszínén leendő megtartására

1905. évi augusztus hó 1. napjának délelőtti 8 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezzel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. 977

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Perlakon, 1905. július hó 14.

Egy jó erkölcsű fiú
tanuló-nak
felvétetik
Gräner Testvérek
fűszer- és rövidáru kereskedésében
Csáktornyan.

Barminemü
könyvkötészeti
munkát jutányos áron elvállal

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)
könyvkötészetében
Csáktornyan.

962 3-20

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tiszta és ment káros alkatrészekből.

Schicht-szappan!

(„Szarvas” vagy kulcsszappant)

a legjobb és használatban a legolcsóbb, minden ruhanemű és mosási módszer részére.

Jótállás: 25.00 kor nátt fizet Schicht György cég Ausziban bárkinek, a ki bizonyítja, hogy szappana a „Schicht” névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

762/905.

Pályázati hirdetmény.

Az alsódomborui községi **szülésznői állásra** ezzel pályázat hirdettetik.

A szülésznő évi javadalmazása 200 korona fizetés és a megyei szabályrendeletben megállapított díjakból áll.

Bábai oklevéllel felszerelt kérvények a községi előjárósághoz folyó évi augusztus hó 10-ig nyújthatók be.

A választás 1905. augusztus hó 13-án délelőtt a községi irodában tartatik meg.

Alsódomborun, 1905. július hó 26.

Mihácz János,

jegyző

Ruszák Pál,

bíró.

978 1-1

„MŰVELTSÉG

KÖNYVTÁRÁNAK”

ELSŐ KÖTETE

A TECHNIKA VIVMÁNYAIRÓL

**MÁR
MEGJELENT.**

Megrendelhető:

fischel fülöp

Strausz Sándor

könyv-

és papírkereskedésében,

Csáktornyan.

NOXIN

„URANOS” vegyszeti
gyár

Hochsinger Testvérek Budapest, VI., Rózsa-utca 85.

Czipő - Crème

(törvényesen védve).

sevrő- és kid-box-kalf-bőr fényesítéséhez.
A bőrt puhítja s vízhatlanná teszi, annak
tűrkőfényt kölcsönöz. Kapható: drogériák-
ban, jobb czipő-üzlet, bőrkereskedés,
festék- és fűszerüzletekben.

Főraktár **CSÁKTORNYÁN:**
MAYER TESTVÉREK

Egy jó erkölcsű fiu tanulónak
felvétetik **Fischel F. (Strausz
Sándor)** könyvnyomdájában Csák-
tornyán.

Globin

a legjobb és legfinomabb
czipolisztifoszer

971

Egy jó erkölcsű fiú **TANONCUL** felvé-
tetik **Todor R. utóda** fűszer-, gyar-
mat-, üveg- és porcellánkereskedé-
sében Csáktornyán.

8 k 97. 688/905 **Hirdetmény.**

Muravid község tulajdonát képező
nagykoresma

1905. évi augusztus hó 6-ik napján délután
2 óraker a község háznál nyilvános árve-
résen 1906. évi január hó 1 napjától
kiszűdő 6 évre haszonbérbe adatik.

Bánatpénz 100 korona. — Az árverési
feltételek a jegyzői irodában bármikor meg-
tekinthetők. 960 3—3

Muravid, 1905. július 10

Babics Gábor, jegyző.
Subusa István, bíró.

Szőlő-sajtók, Gyümölcs-sajtók

„HERKULES” kettős nyomószervezzettel kézi hajtásra
Hydraulikus sajtók magas nyomás és nagy munkaké-
pesség számára

Gyümölcs-zúzó, szőlő-malmok, bogozó gépek
Teljesen felszerelt szűretelő készülékek ál-
landóan és kocsira szerelve
Lé-sajtológ, bogzó őrlők.

Hézaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámozó és vágó gépek.
Szabad. önműködő, hordozható és szállítható
„SYPHONIA”-permetezők: szőlők, gyümölcsfák, komló- és szegecs
permetezésére.

SZŐLŐ-EKÉK gyártanak és szállítanak jólállás mellett kü-
lönlegességként legújabb szerkezetű szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárai, vasöntődéje és gőzházorai által

WIEN, II, Taborstrasse 71.

Kitüntetve 550 arany, ezüst éremmel stb.

Részletes árjegyzékek ingyen és hírtelven.
Képviselek és viszontárúvitók kerestetnek.

Haszonbéri hirdetés.

Szoboticza község tulajdo-
nát képező

Bükösi vendéglő

a hozzátartozó helyiségekkel,
istálló, kert stb. folyó évi juli-
us hó 30-án d. u. 4 óraker
a helyszínen nyilvános árve-
rés útján 4 és 1/2 évre bér-
beadatik.

Bartal György,
jegyző

Goricsánecz István,
bíró.

Zakupnina objava.

Szobotica občini vlastnič-
vo stoječa

Bükös-zvana krčma

i ktomu spadajuče prostorije,
dvě štale, vrt, i t. d. teku-
čeg leta juliuš 30-ga dana
posle podne u 4 vuri na lice
mjesta se bude na 4 i fertal
godine polog javne dražbe na
rendo davala.

Bartal György, notarius.
Goricsánecz István, obč. birov.

Hirdetések

felvétetnek e lap
KIADÓHIVATALÁBAN.